

**НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД
ПРЕЗ 2021 ГОДИНА**

По данни от текущата демографска статистика, население на страната в края на 2021 г. е 6 838 937 души, а на област Благоевград - 298 251 души. В сравнение с предходната година населението на страната намалява със 77 611 души (1.1%), а на областта - с 2 887 души, или с 1.0%. Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на база данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

През 2021 г. се проведе 18-то преброяване на населението и жилищния фонд в страната. По предварителна оценка¹ от Преброяване 2021, очаквания брой на населението, пребиваващо постоянно на територията на страната към 7 септември 2021 г. е 6 520 314 души, а на територията на област Благоевград - 278 814 .

Разликата между данните за броя и структурите на населението от текущата демографска статистика и преброяванията се дължи основно на нерегистрираната външна миграция през десетгодишния период между преброяванията.

Една от основните задачи на преброяванията на населението е да се установи реалния брой на лицата, пребиваващи на територията на страната. Ето защо, в годините след преброяванията се правят преизчисления на населението въз основа на получените резултати от проведеното преброяване и данните за естествения и механичния прираст, получени от текущата демографска статистика за съответните години.

След окончателното въвеждане и обработка на данните от Преброяване 2021 броят на населението ще бъде преизчислен на база на преброеното население. Преизчислението ще обхване десетгодишен период, като ще бъдат ревизирани и основни демографски индикатори.

В съответствие с Националната статистическа програма, първи окончателни данни от Преброяване 2021 ще бъдат представени и публикувани след 1 октомври 2022 година.

¹ Предварителна оценка за броя на населението на България към 7 септември 2021 година (nsi.bg)

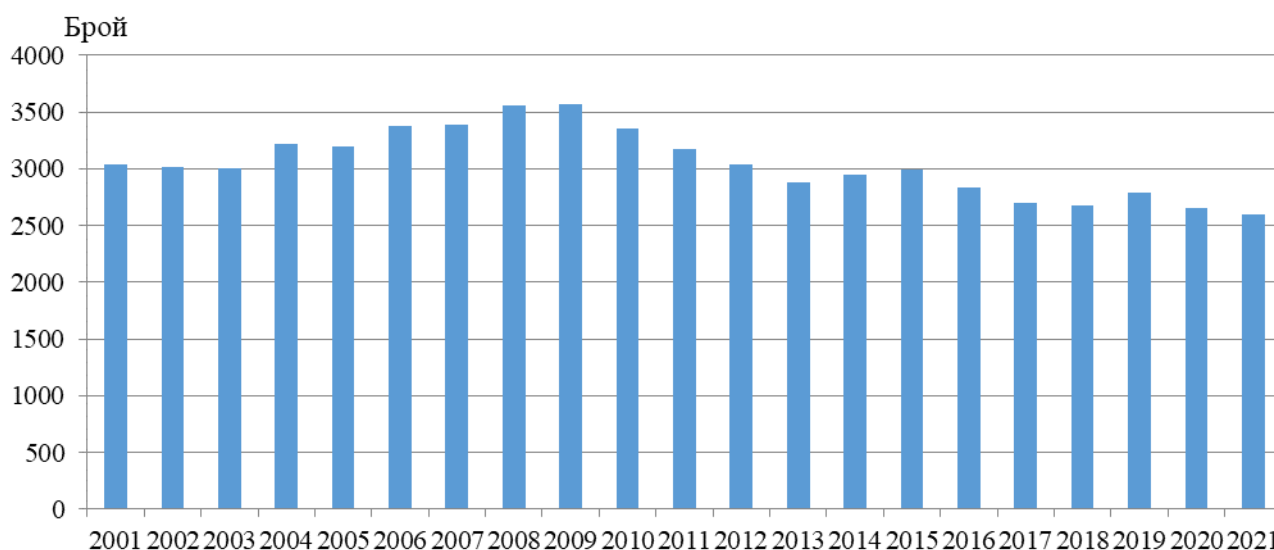
Промените в броя и структурите на населението през 2021 г. се определят от основните тенденции в демографските процеси.

- Намалява броят на живородените деца и коефициентът на обща раждаемост;
- Нараства броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност;
- Намалява детската смъртност;
- Нараства броят на сключените граждански бракове и броят на развода;

Раждаемост

През 2021 г. в област Благоевград са регистрирани 2 607 родени деца, като от тях 2 595 (99.5%) са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените намалява с 60 деца, или с 2.3%.

Фиг. 1. Живородени деца в област Благоевград през периода 2001 - 2021 година

Коефициентът на обща раждаемост² в област Благоевград през 2021 г. е 8.7‰, а през предходните 2020 и 2019 г. е бил съответно 8.8 и 9.2‰.

Броят на живородените момчета (1305) е с 15 по-голям от този на живородените момичета (1290).

В градовете и селата живородени са съответно 1 678 и 917 деца, а коефициентът на раждаемост е 9.3‰ в градовете и 7.7‰ в селата.

Област Благоевград е с раждаемост по-висока от средната за страната (8.5‰).

² Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - БЛАГОЕВГРАД“

Тоталният коефициент на плодовитост³ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2021 г. **средният брой живородени деца от една жена в област Благоевград е 1.62**, а през предходната година е бил 1.61.

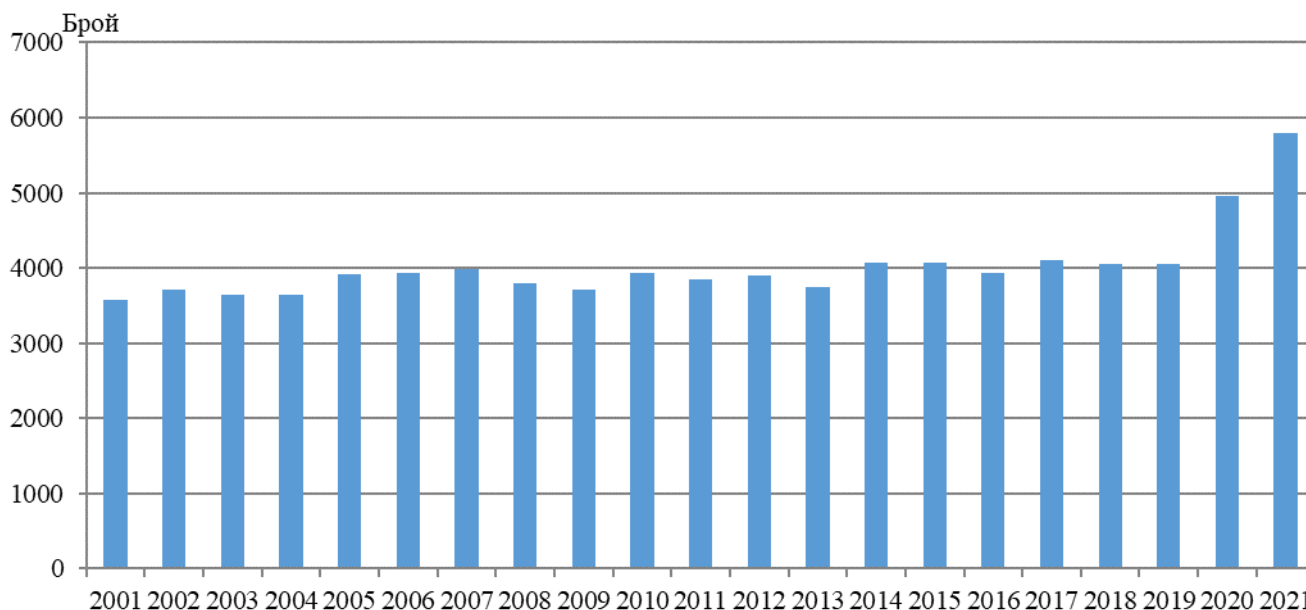
През 2021 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете в областта нараства в сравнение с 2020 г. с 0.1 г. и достига 27.3 години.

Броят на живородените извънбрачни деца в област Благоевград е 1 274, или 49.1% от всички раждания. Относителният дял на извънбрачните живородени деца в градовете (49.7%) е по-висок, отколкото в селата (48.0%).

Смъртност

Броят на умрелите лица в област Благоевград през 2021 г. е 5 796, а коефициентът на обща смъртност⁴ - 19.3‰, при 21.7‰ общо за страната. Спрямо предходната година броя на умрелите в областта нараства с 833, или с 16.8%. Нивото на общата смъртност продължава да е твърде високо.

Фиг. 2. Умрели в област Благоевград през периода 2001 - 2021 година

Смъртността сред мъжете (21.6‰) е по-висока в сравнение със смъртността сред жените (17.2‰). През 2021 г. на 1 000 жени умират 1 185 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (21.6‰), отколкото в градовете (17.8‰).

³ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзrastовата плодовитост през отчетната година.

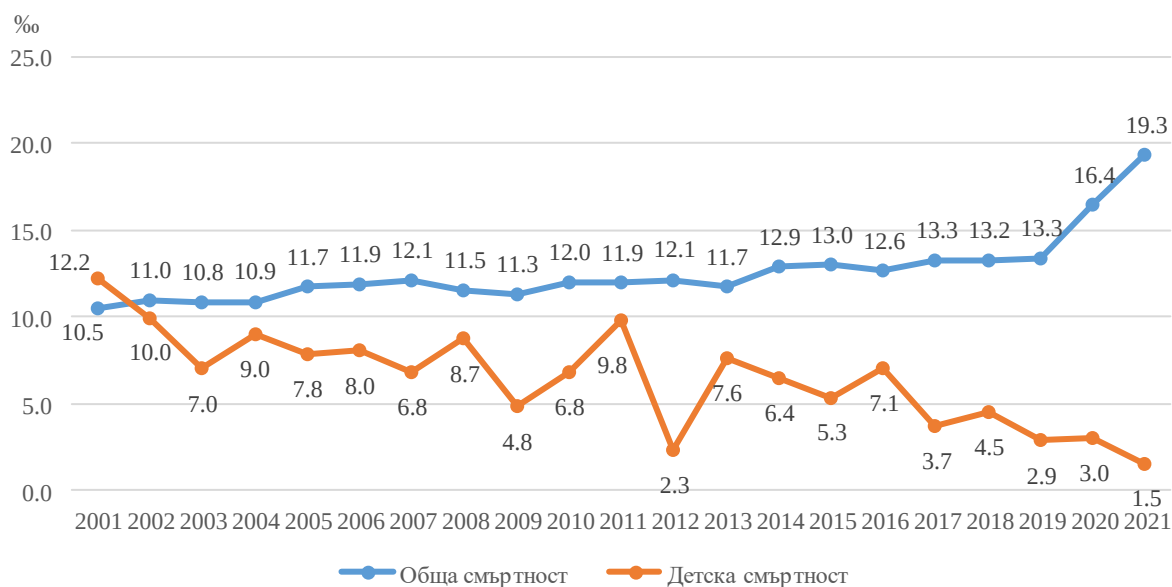
⁴ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - БЛАГОЕВГРАД“

Показателят за преждевременна смъртност⁵ през 2021 г. (21.5%) намалява спрямо предходната 2020 година (21.9%). В стойностите на показателя за преждевременна смъртност има съществени разлики при мъжете и жените. Умрелите жени на възраст под 65 години са 14.5% от всички умрели жени, а стойността на този показател при мъжете е 27.4%.

През 2021 г. в областта са починали 4 деца на възраст до една година. Коефициентът на детска смъртност⁶ е 1.5%, като през 2020 г. той е 3.0%.

Фиг. 3. Коефициенти на обща и детска смъртност

Бракове и разводи

През 2021 г. в област Благоевград са регистрирани 1 040 юридически брака – със 164 повече спрямо предходната година, а коефициентът на брачност⁷ е 3.5‰. От всички регистрирани бракове 61.9% (644) са сред населението в градовете.

През 2021 г. средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 31.7 и 28.6 години. Спрямо предходната година средната възраст при мъжете се запазва същата, докато при жените намалява с 0.1 години.

Броят на разводите в областта през 2021 г. е 393, или с 53 повече от регистрираните през 2020 година. От всички прекратени бракове 65.6% се отнасят за населението в градовете.

Разводът не е бил първи за 7.4% от жените и мъжете, разтрогнали своите бракове в областта през 2021 година.

⁵ Относителен дял на умрелите лица под 65-годишна възраст от общия брой на умиралията.

⁶ Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

⁷ Брой сключени бракове на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Вътрешна миграция

През 2021 г. в преселванията между населените места в област Благоевград са участвали 2 744 лица.

От преселващите се в страната 4 971 са избрали област Благоевград за свое ново местоживее. Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област Благоевград са София (столица) - 20.6% и Кюстендил - 5.2%.

Най-малко преселили се в област Благоевград има от областите Разград и Силистра - по 0.1%.

Външна миграция

През 2021 г. 899 души са променили своя настоящ адрес от област Благоевград в чужбина, а 1 557 лица са променили своето обичайно местоживее от чужбина в област Благоевград.

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. През 2021 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на област Благоевград е намаляло с 3 201 души.

Намалението на населението, измерено чрез коефициента на естествения прираст, е минус 10.6%⁸. Коефициентът на естествения прираст в градовете е минус 8.5‰, а в селата - минус 13.9‰.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва и механичният прираст, който през 2021 година е положителен - плюс 314 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от областта.

⁸ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирения, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области), и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

